

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobkyně: **Z. Š.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 118/16, Praha 1, proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 3. 2022, č. j. 10.01-000148/22-002, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 9. 2024, č. j. 5 A 47/2022-57,

t a k t o :

- I. Návrh žalobkyně na přerušení řízení o kasační stížnosti **se z a m í t á .**
- II. Kasační stížnost **se o d m í t á .**
- III. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- IV. Žalobkyni **se v r a c í** zaplacený soudní poplatek ve výši 5 000 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včas podanou kasační stížností napadla nezastoupená žalobkyně („stěžovatelka“) rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 9. 2024, č. j. 5 A 47/2022-57, kterým byla zamítnuta její žaloba proti v záhlaví uvedenému rozhodnutí žalované.

[2] Výrokem II usnesení ze dne 14. 10. 2024, č. j. 9 As 208/2024-4, Nejvyšší správní soud stěžovatelku vyzval k tomu, aby ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto usnesení buďto předložila plnou moc udělenou jí advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti nebo ve stejné lhůtě prokázala, že má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

[3] Stěžovatelka následně navrhla prodloužení této lhůty, neboť požádala Českou advokátní komoru („ČAK“) o určení advokáta v této věci. Usnesením ze dne 7. 11. 2024, č. j. 9 As 208/2024-18, Nejvyšší správní soud návrhu stěžovatelky vyhověl a lhůtu prodloužil do uplynutí jednoho týdne následujícího po nabytí právní moci rozhodnutí ČAK o žádosti stěžovatelky o právní službu.

[4] Podáním doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 23. 12. 2024 stěžovatelka navrhla přerušení řízení o kasační stížnosti. Uvedla, že ČAK rozhodla o neurčení advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu, což odůvodnila tím, že stěžovatelka nesplnila

podmínky § 18 odst. 2 a § 18c odst. 3 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii. Stěžovatelka rozhodnutí ČAK považuje za nicotné, resp. nezákonné. Zákon o advokacii ve znění účinném ode dne 1. 1. 2024 nadále s určením advokáta za úplatu v žádném ustanovení nepočítá a nepožaduje tudíž splnění podmínky doložení oslovení advokátů, kteří poskytnutí právní služby za úplatu odmítli. V řízení, v níž je ČAK sama žalovanou, jde nadto o podmínku nesplnitelnou, neboť advokáti odmítají zastoupení převzít. ČAK dále nezohlednila, že novela zákona o advokacii účinná od 1. 1. 2024 nerespektuje nález Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2023, sp. zn. Pl. ÚS 44/21. Předchozí právní úprava totiž byla protiústavní právě z důvodu, že z poskytnutí právní pomoci paušálně vylučovala ty žadatele, kteří se nemohli právní pomoci domoci z jiných důvodů než těch, které souvisely s jejich majetkovými poměry. Tato novela je rovněž tzv. neústavním přílepkiem. Proti rozhodnutí ČAK o neurčení advokáta proto stěžovatelka dne 18. 12. 2024 podala správní žalobu k Městskému soudu v Praze. Za účelem ochrany práva na přístup k soudu a práva na právní pomoc proto žádá o přerušení řízení o kasační stížnosti do doby, než městský soud o této žalobě rozhodne.

[5] Nejvyšší správní soud si od ČAK vyžádal rozhodnutí o žádosti stěžovatelky o určení advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu včetně kopie doručenk, z níž vyplývá, že toto rozhodnutí bylo stěžovatelce doručeno dne 12. 12. 2024.

[6] Dle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. *předseda senátu řízení usnesením může přerušit, jestliže zjistí, že probíhá jiné řízení, jehož výsledek může mít vliv na rozhodování soudu o věci samé nebo takové řízení sám vyvolá*. Jak vyplývá z textu citovaného ustanovení, tento postup není obligatorní; je na úvaze předsedy senátu, zda shledá vhodnost takového postupu v jím posuzované věci (viz např. rozsudek NSS z 30. 5. 2019, č. j. 9 As 7/2018-58, bod 42).

[7] Návrh stěžovatelky na přerušení řízení není důvodný.

[8] Nejvyšší správní soud se již obdobnými návrhy stěžovatelky opakovaně zaobíral a nevyhověl jim (viz jen z poslední doby např. usnesení NSS z 16. 12. 2024, č. j. 7 As 200/2024-34, z 12. 12. 2024, č. j. 2 As 200/2024-28, z 24. 10. 2024, č. j. 7 As 124/2024-25, z 28. 8. 2024, č. j. 6 As 137/2024-33, či z 21. 6. 2024, č. j. 8 As 21/2024-48). Devátý senát neshledal důvod, pro který by se v této věci měl od dosavadních závěrů vyslovených ostatními senáty NSS odchýlit.

[9] Zaprvé, § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. předpokládá, že výsledek jiného řízení může mít vliv na rozhodování soudu o věci samé, nikoliv pouze na splnění podmínky řízení, jak je tomu v případě stěžovatelky (viz např. usnesení NSS č. j. 6 As 137/2024-33, bod 8).

[10] Zadruhé, podmínku povinného zastoupení lze splnit i způsobem, který nevyžaduje, aby bylo rozhodnuto o správní žalobě stěžovatelky. Řízení před městským soudem stěžovatelce nebrání v tom, aby se v tomto řízení nechala zastoupit jiným advokátem (viz obdobně např. usnesení NSS č. j. 6 As 137/2024-33, bod 8). Stěžovatelka měla dostatečný čas k tomu, aby se pokusila advokáta zajistit, a to zejména v rámci mimořádně dlouhé lhůty pro předložení plné moci. Ta v důsledku jejího prodloužení usnesením č. j. 9 As 208/2024-18 trvala od 21. 10. 2024 až do 19. 12. 2024, tedy bezmála dva měsíce. Je obecně známo, že počet advokátů v České republice je tak vysoký, že v každém větším městě jich lze oslovit minimálně desítky. Stěžovatelka zároveň netvrdila žádné konkrétní mimořádné okolnosti, které by jí v hledání a nalezení právního zastoupení bránily, či jí tuto snahu neúměrně

pokračování

ztěžovaly [viz obdobně např. usnesení NSS č. j. 8 As 21/2024-48, bod 10; viz rovněž usnesení Ústavního soudu z 18. 10. 2022, sp. zn. IV. ÚS 2308/22, bod 10].

[11] Zatřetí, Nejvyššímu správnímu soudu je z úřední činnosti známo, že stěžovatelka vede desítky různých soudních řízení, a jsou jí proto nepochybně známy podmínky, za kterých se lze na soudy obracet, jelikož o nich byla opakovaně poučena. Z jiných řízení je nadto zřejmé, že si stěžovatelka dokáže zajistit potřebné právní zastoupení sama, aniž by se musela domáhat pomoci ČAK. Po stěžovatelce tak lze spravedlivě požadovat, aby vyvinula větší úsilí pro splnění podmínek řízení, a to i s ohledem na množství sporů, které vede či vedla (viz např. usnesení NSS č. j. 7 As 200/2024-34, body 11 a 15; viz rovněž usnesení Ústavního soudu z 5. 12. 2023, sp. zn. III.ÚS 2130/23, bod 8).

[12] Konečně, vyhověl-li by Nejvyšší správní soud stěžovatelčině návrhu, pouze by tím zvětšoval prostor pro další zacyklení navázaných soudních sporů s obdobným předmětem bez reálného hmotněprávního nároku. To by ve svém důsledku vedlo k neopodstatněnému prodlužování soudních řízení (viz např. usnesení NSS č. j. 7 As 200/2024-34, bod 15).

[13] Ze všech výše uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud návrh na přerušení řízení zamítl (výrok I).

[14] Podle § 105 odst. 2 s. ř. s. *stěžovatel musí být zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.*

[15] V projednávané věci stěžovatelka ani přes výzvu soudu nepřikročila k odstranění uvedeného nedostatku podmínky řízení dle § 105 odst. 2 s. ř. s., přestože byla o následcích takového jednání opakovaně poučena. Vzhledem k tomu, že pro tento nedostatek nelze v řízení o kasační stížnosti pokračovat, Nejvyšší správní soud v souladu s § 46 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 105 odst. 2 za použití § 120 s. ř. s. kasační stížnost odmítl (výrok II). Nejvyšší správní soud v odmítnutí kasační stížnosti pro neodstraněný nedostatek podmínky řízení nespatřuje odepření práva na přístup k soudu či práva na právní pomoc. Uvedený závěr nemůže být pro stěžovatelku překvapivý, neboť se k její nedostatečné aktivitě při hledání právního zastoupení vyjádřil opětovně (nejen) ve výše citovaných rozhodnutích jak Nejvyšší správní soud, tak Ústavní soud.

[16] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť kasační stížnost byla odmítnuta (výrok III).

[17] Nejvyšší správní soud zároveň rozhodl o vrácení soudního poplatku za řízení o kasační stížnosti ve výši 5 000 Kč stěžovatelce podle § 10 odst. 3 věty třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Podle tohoto ustanovení soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek, byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut. Dle odst. 5 téhož ustanovení takto soud postupuje i v řízení, v němž lze rozhodnout bez jednání, dokud nebylo vydáno rozhodnutí o věci samé. Zaplacený soudní poplatek ve výši 5 000 Kč tak bude v souladu s § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích vrácen k rukám stěžovatelky, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí (výrok IV).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. ledna 2025

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu